

EXPERIÈNCIES D'UN BECARI

Escrit per:

Rubén Vicente

Dept. de Bioquímica i Biologia Molecular
Universitat de Barcelona

En primer lloc, abans de començar a valorar la meva experiència com a becari, voldria remarcar que la meua opinió no té l'ambició de representar el pensament de la resta de companys. La reivindicació dels drets d'aquests treballadors, així ho crec, ha de provenir de les persones integrants de les plataformes creades amb aquesta finalitat.

Com a primera aproximació a l'assumpte, crec que a tots els estudiants universitaris ens pot atreure la idea d'acabar la carrera i realitzar un treball d'investigació dins el camp que haguem escollit. Treballar amb professionals de les diferents àrees, com són els professors universitaris, és, en principi, una bona entrada en el món laboral. Si volem fer la situació encara més suggestiva, només cal que pensem que això vol dir treballar dins la universitat i que, segons com, encara podem fer vida universitària.

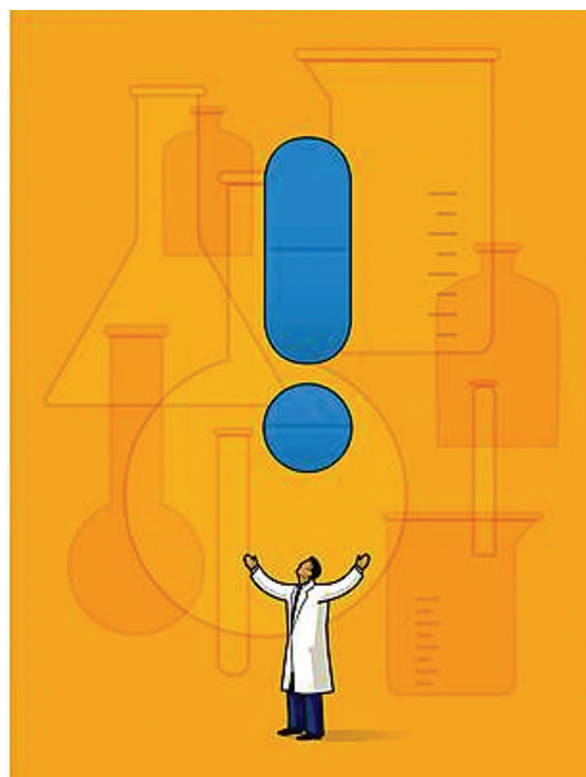
Aquesta primera aproximació és idíl·lica i força allunyada de la veritat. La gran oportunitat de realitzar treballs d'investigació queda limitada a uns pocs escollits, seleccionats en base a les seves qualificacions acadèmiques. I, atenció, no unes qualificacions qualsevol: en molts casos han de ser des de brillants fins al reflex d'un Premi Nobel en potència. Això, portat a la realitat de les notes que tots coneixem tan bé, vol dir que has d'agenollar-te davant del professor de torn per suplicar-li que t'apugi el notable a excel·lent, que has d'explicar les causes del teu fracàs de forma convincent, amb argücies que van des d'intentar tocar-li la fibra sensible amb malalties encara no descrites per cap metge, passant pel mític estrès i consegüent ment en blanc, fins arribar a adular-lo, de manera que el pobre professor, dependent del dia i la persona, decideixi de

ser benèvol. Aquesta situació crea clarament tensions en una classe i es comença a fixar a aquelles persones que tenen dues èpoques d'exàmens: l'escrita —que és comuna per a tothom— i l'oral que la segueix —que només és per a ells, cada vegada més, que només han pecat de ser una mica més ambiciosos, extrovertits i fins i tot lacrimògens.

No vull dedicar més paraules als criteris de selecció de becaris. La qüestió està clara: hi ha poques beques i s'ha d'escollir, s'hi prima l'esforç esmerçat durant la carrera, el qual se suposa que reflecteixen les notes. Ara bé, suposem que es tenen les qualificacions adequades i que s'ha d'escollir entre llençar-se al desconegut món laboral o decidir-se a fer el doctorat. És aquí on es veu que la ciència ja no és el que era. Et passeges pels diferents departaments observant els possibles projectes a realitzar. Posant com a exemple els departaments més decantats cap a la biomedicina, tothom intenta vendre't la moto que estudien sobre el càncer, sobre malalties neurodegeneratives o cardiovasculars. Mentida. No t'ho has de creure. És la propaganda que utilitzen per captar diners i personal. Al final, segur que acabes estudiant alguna proteïna o un gen que, ni quan acabis la tesi i encara que l'hagis exposada en públic de manera convincent, creuràs que té alguna cosa a veure amb la malaltia que dius que estudies i fins i tot acabaràs dubtant si aquesta malaltia existeix realment. És per això que la ciència ja no és el que era. Abans veies copular a dos escarabats pilots, escrivies un llibre i ja eres reconegut internacionalment. Ara et passes quatre anys assajant experiments que, amb sort, et semblaran divertits, et donen un cop de peu al cul i t'envien a la cua de l'atur amb un paper que diu que ets doctor.

Ara, amb un gran esforç d'imaginació per la meua part, plantejo la hipotètica situació d'haver entrat al laboratori desitjat, on s'està portant a terme la investigació amb la qual somniaves de petit —«La proteïna p1A4 en ratolins amb hipotèrmia», per exemple. Cal parar molt de compte amb la mena de cap que et toca. Un es pot pensar que l'investigador que més i millor publica és la millor opció. Doncs no. No s'han de mirar les publicacions sinó les ulleres de cansament de la resta de becaris del grup. També s'ha de mirar si existeix comunicació entre els membres del grup. Aconsello des de la meua humil posició que si en dues hores no s'ha rigut ningú, s'abandoni el lloc tan ràpid com bonament es pugui. Això per dues raons: hi ha caps que es creuen ser Severo Ochoa, però traslladen la part del treball dur als becaris, i també hi ha companys de grup que no volen arribar a ser algun dia bons científics sinó que tu no n'arribis a ser un.

Vaja, he de reconèixer que per norma general la gent és molt maca en els departaments. I si teniu crisis existencials del tipus «per què estic fent això?», «realment serveixo?» o «hauria d'haver estudiat dret?», no us sentireu sols, perquè la majoria de becaris pensen el mateix. Ara bé, si realment no es té clar si es vol fer la tesi, no cal precipitar-se: sempre s'estarà a temps de fer-la. Hi ha molta gent que comença quasi als trenta anys i no tenen cap problema, al contrari, saben allò que volen. I qui pensí que aleshores ja és massa tard s'equivoca. No és important la finalitat sinó la manera. (Ho sento; això sembla més una sentència que no una opinió).

Amb tot, hi ha espai per a l'optimisme. Corren rumors que hi ha persones que estan contentes amb la seva situació de becaris —ja he dit que no faré referència a la manca de drets d'aquest tipus de treballador—, que investiguen allò que sempre han volgut —vegi's «La proteïna p1A4»— i que estan molt units a tots els integrants del seu grup. Aquestes persones acabaran la seva tesi, faran postdoctorats a l'estranger i tornaran a la seva ciutat natal buscant un lloc de treball. Error. Ningú t'assegura que, perquè hagi dedicat més de sis anys a la ciència puguis exercir com a científic en el teu país. De fet, el títol de doctor et dóna algun puntet més, però no se t'acudeixi d'intentar oposar a la universitat, que és una caça de bruixes, i per anar a una empresa, al final no importa que siguis doctor o no, perquè d'allò que se'n diu «treball d'investigació», te n'oferiran a ben pocs llocs. I no vull ser pessimista. Com ja he dit, és pura experiència personal i això vol dir que pot no ser objectivament certa. Però una cosa queda clara: la ciència ja no és el que era.

Per últim, voldria anotar que una bona forma de provar si a un realment li agrada la investigació és mitjançant les beques de col·laboració. Permeten fer-te una idea de com pot ser la vida durant els següents quatre anys. Dic quatre, però corren rumors de gent que es jubila sent encara becària.